

A Fővárosi Ítéltábla dr. Futó Barnabás ügyvéd (**I-II. rendű felperesi képviselő címe**) által képviselt I. rendű felperes neve (**I. rendű felperes címe**) I. rendű és az **II. rendű felperes neve (II. rendű felperes címe)** II. rendű felpereseknek, dr. Váci Tímea ügyvéd (**alperesi képviselő címe**) által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. május 24. napján meghozott 68.P.21.800/2016/45-I. számú ítélete ellen az I. és II. rendű felperesek részéről 46. és 47. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az I. rendű felperest 50.000 (Ötvenezer) forint, a II. rendű felperest 25.000 (Huszonötezer) forint másodfokú perköltség 15 napon belüli megfizetésére kötelezi az alperes részére.

Kötelezi az állam javára az állami adóhatóság külön felhívására az I. rendű felperest 320.000 (Háromszáz-húszezer) forint, a II. rendű felperest 160.000 (Százhatvanezer) forint fellebbezési illeték megfizetésére.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a II. rendű felperes 2009. június 19-én jött létre **R. Kft.** néven. Piac és közvélemény-kutatás volt a társaság egyetlen tevékenysége. Tevékenységi körei közé 2014. szeptember 16-i hatállyal vette fel egyebek mellett a villanszerelést, a mérnöki tevékenységet és műszaki tanácsadást. A ... önkormányzat 2014. december 22-én írt ki közbeszerzési pályázatot a város közvilágításának korszerűsítésére, amely 1800 indukciós technológiájú lámpatestre vonatkozott. A II. rendű felperes pályázatot nyújtott be és nyert is, majd 2015. április 30-án szerződést kötött az önkormányzattal. Az I. rendű felperes 2015 nyarán vásárolta meg a II. rendű felperest és ő lett a társaság ügyvezetője is. A projekt megvalósulását követően a városban megváltoztak a fény- és látási viszonyok, ez állandó beszédtema lett, foglalkoztatta a lakosságot, a szakembereket és a politikusokat, akik különböző fórumokon bírálták a projektet. Az ügyben közmeghallgatást is tartottak. Ennek következtében az országos médiában számos hírportálon, az írott és elektronikus sajtóban foglalkoztak a ...**ban** megvalósult korszerűsítéssel, a közbeszerzési eljárás részleteivel, valamint azzal, hogy azt a II. rendű felperes végezte.

Az alperes által szerkesztett, kiadásában megjelenő ... internetes portálon 2016. február 19. és

március 10. között egy négy részből álló cikksorozat jelent meg a témában, **F. T.** újságíró, a per korábbi II. rendű alperese (a továbbiakban: szerző) tollából. A 2016. február 19-én megjelent első rész (a továbbiakban: I. cikk) **"I/a. közlés"** címen (a továbbiakban: I/a. közlés) látott napvilágot. Az írás bevezető részében az I. rendű felperes üzleti múltja, majd a ... közvilágítás korszerűsítése került ismertetésre, majd a szerző azt írta, hogy a 255 millió forintos fejlesztés után olyan rosszak lettek a látási viszonyok, hogy decemberben kisebb tüntetés volt a városban, és az országos sajtóban többször pedzegették **"I/b. közlést"** (a továbbiakban: I/b. közlés), **"I/c. közlést"** (a továbbiakban: I/c. közlés).

A cikk szerint ezt a közmeghallgatáson a polgármester is elismerte, és megígérte, hogy néhány gyalogátkelőnél önerőből le fogják cserélni az indukciós lámpákat. Az írásból kiderült még, hogy „a hivatalos adatok szerint a cég 2014 szeptemberében, három hónappal a közvilágításról szóló közbeszerzés kiírása előtt vette fel tevékenységi körei közé a villanyszerelést”, előtte közvélemény és piackutatással foglalkozott, **"I/d. közlés"** (a továbbiakban: I/d. közlés). A szerző ezt követően az I. rendű felperes üzleti pályafutását ismertette, mely szerint az I. rendű felperes korábbi cége, a **M. Zrt.** alvállalkozóként 19 állami erdőgazdaság számára gyártott egységes vállalatirányítási rendszert, de amikor a rendszernek már javában működnie kellett volna, a fővállalkozó, a **S. M. Kft.** szerződést bontott a **M. Kft.**-vel, a projekt pedig befuccsolt. **"I/e. közlés"** (a továbbiakban: I/e. közlés).

A szerző megemlíti azt is, hogy a **M. Zrt.** és a **M. K.** szerződése miatt nyomozás is indult különösen nagy vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés miatt. Beszámolt arról is, hogy az I. rendű felperes 2008-ban alapító tagja volt a **D. E. Kft.**-nek, amelyet azzal a céllal hoztak létre, hogy az indukciós fényforrásokat bevezessék a magyar és európai piacra. A cég kisebb volumenben **M.**-on és **R.**-ban tevékenykedett. Az I. rendű felperes 2010-ben kiszállt a **D. E. Kft.**-ből.

A szerző szerint keresték, de nem sikerült kapcsolatba lépniük az I. rendű felperessel. A szerzőben felmerült a kérdés, hogy a **Gy.**-éra bukott szoftver fejlesztője hogyan került **...-ba: „I/f. közlés"** (a továbbiakban: I/f. közlés). Arra a következtetésre jutott, hogy az I. rendű felperes és a város között a kapocs **P. Cs.**, a ... Hivatal alelnöke, akivel több mint tíz éve ismerik egymást különböző vadásztársaságokból.

2016. február 22-én jelent meg a cikksorozat második része (a továbbiakban: II. cikk) **"II/a. közlés"** címmel (a továbbiakban: II/a. közlés). Az írás bevezető része tartalmazza, hogy az önkormányzat mérnökei mellett a város saját megbízásából készült tanulmány is pontosan jelezte, hogy baj lesz, ha azzal a technológiával próbálják kivilágítani az utcákat, amelyet a ... városvezetésen kívül senki sem szeretne. **"II/b. közlés"** (a továbbiakban: II/b. közlés).

A szerző szerint **"II/c. közlés"** (a továbbiakban: II/c. közlés), aki a csúfos projekt befejezése óta eltűnt. Korábban szoftver bizniszben utazott **"II/d. közlés"** (a továbbiakban: II/d. közlés).

Az írás ezt követően a közbeszerzési eljárás részleteit ismertette, mely szerint önkormányzat 2012. november 15-én szavazta meg, hogy elinduljanak az ... tenderen. Ekkor azonban még nem döntött el, hogy milyen technológiával fognak pályázni. A szakemberek és az önkormányzatnál dolgozó mérnökök a led technológiát tartották a legfejlettebb, leginkább energiatakarékos technológiának, a város vezetése azonban az elektromágneses indukciós technológia mellett döntött. A polgármester 2013. február 15-én nyújtotta be a város pályázatát. Az önkormányzat által ezt követően felkért, fényméréssel foglalkozó cég a mérnökök korábbi állításait alátámasztva megállapította, hogy a hazai forgalmazók led lámpái jóval több fényt bocsátanak ki, jóval koncentráltabban, mint az

indukciósok. A megvizsgált indukciós lámpákat az I. rendű felperes még nem a II. rendű felperessel, hanem a **M.** Zrt.-vel szolgáltatta. Az írás utalt rá, hogy elképzelhető, hogy a város alaposan alábecsülte a régi nátriumos lámpák teljesítményét, hogy a kisebb teljesítményű indukciós lámpák megfelelhessenek a minimumfeltételeknek.

A szerző rámutatott, hogy a II. rendű felperes, amely egyedüli induló volt a közbeszerzési pályázaton, nem felelhetett meg a pályázat minimumfeltételeinek, mert a fennállás óta eltelt öt évben mindössze 112 millió forint volt az összes árbevétele, nem volt referenciája, mivel közvélemény és piackutatással a foglalkozott. Ezért a II. rendű felperes úgy indulhatott a város pályázatán, hogy másik fél erőforrásaira és referenciáira támaszkodott. A szerző akkor a **D. E. Kft.** ... telepítését vélelmezte referenciaként, és felhívta rá a figyelmet, hogy a bírálóbizottságnak csak a 2015. március 24-én tartott 4. ülésén sikerült elbírálnia a pályázatot. Megemlítette még, hogy a 2015. április 30-i szerződéskötéskor II. rendű felperesnek még nem az I. rendű felperes volt a tulajdonosa. Csak három héttel azután vásárolta meg, hogy az megkötötte a 200 milliós szerződést.

A 2016. február 26-án megjelent, **III/a. közlés**" (a továbbiakban: III/a. közlés) című írás (a továbbiakban: III. cikk) az I. és a II. cikk összefoglalása, mely szerint „**III/b. közlés**" korábbi cikkekben számoltak be részletesen (a továbbiakban: III/b. közlés). A szerző utalt rá, hogy azt is bemutatták, hogy milyen üzlete volt az I. rendű felperesnek **Gy.-vel** és kik azok „**III/c. közlés**" (a továbbiakban: III/c. közlés).

A 2016. március 10-én megjelent utolsó, „**IV. közlés**" (a továbbiakban: IV. közlés) című cikkben (a továbbiakban: IV. cikk) a beruházás ... szálait boncolgatja a közbeszerzési pályázat birtokukba került anyaga alapján. A szerző szerint ebből kiderült, hogy a pénzügyi alkalmasságot a II. rendű felperes a **P. Kft.** útján, a szakmai alkalmasságot a **D. S.R.L.** ... cégen keresztül, a műszaki alkalmasságot pedig a ... **V. Kft.-vel** igazolta.

Az I. rendű felperes a I/a., I/e. és I/f., valamint II/b., II/c. és II/d., továbbá a III/a., III/b., III/c. és a IV. jelű, a II. rendű felperes pedig a I/b., I/c. és I/d., valamint a II/a. jelű közlések vonatkozásában kérte a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:51. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján annak megállapítását, hogy az alperes megsértette a Ptk. 2:45. §-ának (2) bekezdésében rögzített, jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát.

Kérték továbbá, hogy a bíróság a Ptk. 2:51. §-ának (1) bekezdés c) pontja alapján kötelezze az alperest, hogy adjon részükre megfelelő elégtétel a sérelmezettekkel azonos helyen megjelentetve a következő tartalmú közleményt:

„A 2016. február 19. napján megjelent, „**I/a. közlés**" című cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy I. rendű felperes neve svindlis. Ezzel szemben a valóság az, hogy büntetlen előéletű és jelenleg sincs ellene folyamatban büntetőeljárás. Ugyancsak valótlanul állítottuk, hogy „mutyigyanúsak" a közbeszerzés körülményei, melynek során a **R. Kft.** elnyerte a pályázatot. Tévesen és valótlanul állítottuk, hogy „korszerűsítés helyett sötétbe borította a várost" a **R. Kft.**, valamint, hogy csak I. rendű felperes neve cége forgalmaz a közbeszerzésben feltüntetett lámpákat **M.-on**. Jóhírnév-sértően sugalltuk cikkünkben, hogy I. rendű felperes neve korábbi cége elleni felszámolás során 500 millió forintnak nem találták nyomát. Ezzel szemben a valóság az, hogy a felszámolás nem tárt fel visszaélést, törvényteleniséget. Hamisan, a **R. Kft.** jóhírnevét sértő módon sugalltuk cikkünkben, hogy szabálytalan lenne, hogy a társaságnak a ... közvilágítási közbeszerzést megelőző három hónappal került a tevékenységi körei közé felvételre a villanyszerelés, továbbá, hogy a 2015 májusában nem volt alkalmazottjuk.

A 2016. február 22. napján megjelent „**II/a. közlés**” című cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy ritka nagy mutyi volt a **R. Kft.** által megnyert közbeszerzés. Ugyancsak valótlanul állítottuk, hogy I. rendű felperes neve simlis vállalkozó, hétpróbás svindlis, aki a pályázat megírását már a polgármesteri hivatalból koordinálta, hogy rászabták az egész közbeszerzést.

A 2016. február 26. napján megjelent „**III/a. közlés**” című cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy a közvilágítás-mutyi lett volna a közbeszerzés, melyet a **R. Kft.** megnyert, továbbá valótlanul állítottuk, hogy **K. Sz. I.**-nek svindlis vállalkozásai lettek volna, hogy ... ismerősei segíthették a közbeszerzés elnyerésében. 2016. március 10. napján megjelent „**IV. közlés**” című cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy I. rendű felperes neve kókler.

Kérték továbbá, hogy a Ptk. 2:51. §-ának (1) bekezdés d) pontja alapján kötelezze a bíróság az alperest, hogy a ... oldalról távolítsa el a fent sérelmezett cikkeket.

A fentiekén túl kérték, hogy a Ptk. 2:52. §-ának (1) bekezdése alapján a törvényszék kötelezze az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperes részére 4 millió, a II. rendű felperes részére 2 millió forint sérelemdíjat és ezen összeg 2016. március 10. napjától számított, a kifizetés napjáig járó, a Ptk. 6:48. §-a szerinti kamatát. Kérték még, hogy marasztalja a bíróság az alperest perköltségükben.

Keresetük indokolásában kifejtették, hogy a cikksorozatban az alperes jóhírnevüket sértő módon sugallta, hogy a közbeszerzési eljárás során jogszabálysértően, korrupciós bűncselekmények útján nyerte el a közbeszerzést a II. rendű felperes. Noha a valóság az, hogy a II. rendű felperes semmilyen szabályt nem szegett a közbeszerzési eljárás során. Az I. rendű felperesnek pedig nem voltak gyanús ügyei, ellene büntetőeljárás soha nem volt folyamatban, büntetlen előéletű. Kifejtették, hogy a sérelmezett közlések mind tényállítások. A tényállítás a valóság egy meghatározott mozzanatára vonatkozó közlés, annak állítása, híresztelése, hogy valami megtörtént, valami lezajlott, a valóságnak megfelelően létezik. A „mutyi”, a „svindlis”, a „kókler” szavak visszaélésekre, bűncselekményekre utalnak, tehát olyan tényállítások, amelyek azt sugallják, hogy bűncselekmény elkövetése történt. A cikksorozat tehát a tényfeltárás köntösébe bújtatva valótlan, megalapozatlan és sértő tényállításokat tartalmaz.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Ellenkérelmének indokolásában kifejtette, hogy a sérelmezett közlések döntő része vélemény, tényekből levont következtetés, amely a véleménynyilvánítás szabadságának védelmét élvez. A közlések másik része olyan tényállítás, amely sértő tartalmat egyáltalán nem hordoz, illetőleg nem is a felperesekre vonatkozik. Rámutatott, hogy a Ptk. 2:45. §-ának (2) bekezdése szempontjából kizárólag a valós tény hamis színben való feltüntetése, illetőleg a valótlan tényállítás meríti ki a törvényi tényállást. A sugallat alapvetően egyéni tudattartalom, azaz vélemény, amelyre jóhírnév sértéssel kapcsolatos igény nem alapozható. Eltúlzottnak találta a sérelemdíj összegszerűségét is, mert a felpereseket valós nem vagyoni sérelem nem érte, és számos más országos médiumban jelentek meg hasonló tartalmú írások, az okozati összefüggés tehát nem bizonyított.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte az I. rendű felperest, hogy 254.000, a II. rendű felperest pedig, hogy 127.000 forint perköltséget fizessen meg az alperesnek 15 napon belül. Az elsőfokú bíróság az I. rendű felperest 240.000 forint, a II. rendű felperest 120.000 forint eljárási illeték Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására történő megfizetésére kötelezte az államnak.

Ítéletének indokolásában az Alaptörvény VI. és IX. cikkének (1) bekezdése, valamint a Ptk. 2:42. és 2:45. §-ának (2), továbbá 3:1. §-ának (3) bekezdése, illetőleg a PK 12. és 13. számú állásfoglalások alapján kifejtette, hogy a véleménynyilvánításhoz való jog kiemelkedő jelentőségű alapjog, melynek külső korlátját a jóhírnévhez fűződő jog képezheti. A kettő összevetése körében utalt az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB határozatra. Rámutatott, hogy nem volt vitás a felek között, hogy a sérelmezett cikkeket, melyek mindkét felperessel kapcsolatos közléseket tartalmaztak az alperes által üzemeltetett internetes oldalon hozták nyilvánosságra. Vita lényegében csak abban volt közöttük, hogy ezek a közlések tényállításnak vagy értékítéletnek, kritikai jellegű észrevételnek tekinthetők-e. Kifejtette, hogy a cikksorozat témája egy kétségtől közérdeklődésre számot tartó ügy volt, amely jelentősen meghatározta a városban élő emberek mindennapjait, a beruházás pedig közpénz felhasználásával valósult meg. Így a II. rendű felperesnek számítania kellett a nagyobb nyilvánosságra és a sajtó, a média fokozott érdeklődésére. Az I. cikkben sérelmezett közlések közül csak néhány vonatkozásában találta megalapozottnak azon felperesi hivatkozást, hogy tényállítás történt, azonban arra a következtetésre jutott, hogy azoknak nincs sértő tartalma. Rámutatott, hogy a kereset indokolása nincs összhangban az érvényesített joggal, a felpereseknek ugyanis sértő tényállításokat kellett volna kifogásolniuk. Keresetük indokolásában azonban csak hamis látszatkeltevel érveltek. A tevékenységi kör módosítására vonatkozó cikkbeli megállapítások (I/d. jelű közlés), valós tényadatok, melyből az alperes téves következtetéseket sem vont le. Ezen túlmenően az I/e. jelű közlés nem is az I. rendű felperesre, hanem a perben nem álló M. Zrt.-re, az I/f. jelű közlés pedig nem a felperesekre, hanem a közbeszerzési eljárás lebonyolítójára vonatkozik. A II. rendű felperes a perben semmivel nem bizonyította, hogy 2014-2015-ben más cégek is forgalmaztak indukciós lámpákat. De ez egyébként valótlansága esetén sem hordozott semmilyen sértő tartalmat a felperesekre nézve.

Az összes többi sérelmezett közlés tekintetében megállapította, hogy azok mindössze kritikai jellegű megnyilvánulások, véleménynyilvánítások. Kifejtette, hogy a felpereseknek a technológia újszerűségéből és ezzel kapcsolatos korábbi tevékenységük hiányából következően számítaniuk kellett arra, hogy a közügyekkel kapcsolatos írásokban kritikákat fognak megfogalmazni velük szemben, és a sérelmezett közlésekben pedig az alperes mindössze ennyit tett. Kétségtelen, hogy a „hétpróbás svindlis” jelzős szerkezet (I/a. és II/c. jelű közlés) erőteljes kritikai éllel bír, azonban a feltárt és a cikkekben ismertetett tények alapján volt alap ezen értékítélet megfogalmazására. Sem ez, sem a „svindlis”, sem „simlis vállalkozó” (II/b. jelű közlés), sem pedig a „svindlis vállalkozás” (III/b. jelű közlés) vagy a „... kókler” (IV. közlés) megfogalmazás nem tényállítás, hanem csak vélemény, következtetés, amely nem arra irányult, hogy az I. rendű felperest bűnözőnek állítsa be az olvasók előtt, nem közvetít büntetőjogi többlettartalmat. Ez mindössze az alperes értékítéletét fejezi ki.

A „... közvilágítási mutyi” (III/a. jelű közlés), a „mutyi gyanús körülmények” (I/b. jelű közlés), a „ritka nagy mutyi” (II/a. jelű közlés) és általában a „mutyi” kifejezések nemcsak a felperesek, hanem az önkormányzat, egyes önkormányzati tisztségviselők, valamint a bíráló bizottság tevékenységére vonatkoznak, azt illetik - a szerző által feltárt tényekre tekintettel nem minden alap nélküli - kritikával.

Az elsőfokú bíróság véleménynek, értékítéletnek tekintette azokat a megállapításokat is, hogy a korszerűsítést követően romlottak a látási viszonyok, sötétebb lett a városban, sötétbe borult a város (I/c. jelű közlés), illetőleg, hogy E.-ben is lekapcsolta a villanyt az I. rendű felperes (IV. közlés). Ez mindössze annak a helyzetnek a megfogalmazása, hogy a cikk írója szerint a közvilágítás korszerűsítése után nem javultak, hanem rosszabbodtak a látási viszonyok. Nem minősítette továbbá minden alapot nélkülözőnek az I. rendű felperes korábbi és jelenlegi üzleti kapcsolataira vonatkozó

megállapításokat (II/d. és III/c. jelű közlés) sem. Mindezekre tekintettel elutasította a keresetet az alperessel szemben.

Az ítélet elleni fellebbezésükben a felperesek kérték az elsőfokú ítélet megváltoztatását akként, hogy a másodfokú bíróság a módosított keresetüknek teljes egészében adjon helyt, és marasztalja az alperest mind első-, mind másodfokú perköltségükben a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: költségrendelet) 3. §-a alapján azzal, hogy jogi képviselőjük áfa-körbe tartozik.

Fellebbezésük indokolásában kifejtették, hogy az elsőfokú bíróság hibásan jutott arra a következtetésre, hogy a sérelmezett állítások véleménynyilvánítások, esetükben ugyanis egyértelműen lefolytatható a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatban hivatkozott bizonyíthatósági teszt. Az állítások valóságának bizonyítása azonban nem történt meg, sőt a meghallgatott tanúk vallomása és az I. rendű felperes személyes meghallgatása alapján épp ennek ellenkezője bizonyosodott be. A sérelmezett megállapítások tehát - a cikk teljes egészét együttesen értékelve is - valótlan tartalmú tényállításoknak minősülnek. A PK 12. számú állásfoglalás szerint ugyanis a jogsértő közlés történhet közvetetten, célzásokkal, utalásokkal is. Ellentmondásos az elsőfokú ítélet, mert a cikkeket tényfeltáró, oknyomozó cikksorozatnak minősíti, ugyanakkor a véleménynyilvánítás szabadságára hivatkozik. A „hétpróbás svindlis”, illetőleg a „mutyi” kifejezés egyértelműen korrupció megtörténte utal. Lényegében a cikkíró azt a tényt állítja, hogy a közbeszerzési eljárás során bűncselekmény történt, amelynek a felperesek, mint a pályázat nyertesei érintettjei, részesei voltak. A hétpróbás svindlis, a svindlis vállalkozások, a simlis vállalkozás kifejezések tekintetében a cikk írója az ellene folyt büntetőeljárásban, személyes meghallgatása során maga is előadta, hogy ez csalót jelent. Márpedig a csaló, a csalás büntetőjogi kategória, így tehát a bűnügyi nyilvántartással igazolható. Az elsőfokú ítélet alapján az is egyértelmű, hogy a sérelmezett állítások a felperesekre vonatkoznak, ezért állapította meg az elsőfokú bíróság a felperesek igényérvényesítési jogosultságát. Fellebbezésük részletes indokolásában az I/a. közléssel kapcsolatban állították, hogy a hétpróbás svindlis a köznyelvi felfogás szerint csalót jelent, amely tényállítás. Az I/f. jelű közlés esetében rámutattak, hogy az alperes lényegében arra utal ezzel a mondattal, hogy az I. rendű felperes cégére írta ki az önkormányzat a pályázatot, amely a köznyelvi felfogás szerint sértő, mert azt jelenti, hogy korrupciós bűncselekményt követett el. Az I/e. jelű közlés esetében hivatkoztak a felszámolóbiztostól beszerezett nyilatkozatra, mely cáfolja az alperesi állítást. A II/b., II/c. és a II/d. jelű közlések tekintetében kifejtették, hogy nincs bizonyítva, hogy az I. rendű felperes a polgármesteri hivatalból koordinálta volna a rászabott, számára kiírt közbeszerzési eljárást, és az a sértő állítás sem, hogy kapcsolatai hozzá segíthették a közbeszerzés megnyeréséhez. A III/a., III/b. és III/c. jelű közlések tekintetében rámutattak, hogy azok egyértelműen az I. rendű felperesre utalnak és költségvetési csalással hozzák összefüggésbe, noha az ezzel kapcsolatos feljelentést elutasították. A IV. közlés is tényállítás.

Az I/b., I/c. és I/d. közlés vonatkozásában arra hivatkoztak, hogy azok korrupció gyanújára utalnak, amely szintén bizonyítható, ezért véleménynyilvánításnak nem minősülhet. Kifogásolták a „sötétbe borította a várost” megfogalmazást is, amely azt fejezi ki, hogy bűncselekmény történt és a II. rendű felperes eljárása szakszerűtlen volt.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, valamint a felperesek perköltségben marasztalását kérte azzal, hogy jogi képviselője nem tartozik áfa-körbe. Ellenkérelmének indokolásaként az elsőfokú ítélet helyes indokaira utalt.

A fellebbezés alaptalan.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a felperesek a keresetüket teljes egészében elutasító elsőfokú ítélet ellen az alperesnek a keresetük szerinti marasztalása érdekében fellebbeztek, így tehát az elsőfokú ítéletnek nem volt a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 228. §-ának (4) bekezdése alapján fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése. Ebből következően a másodfokú felülbírálat az elsőfokú ítélet egészére kiterjedt. Az ítéltábla e körben megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást a szükséges terjedelemben lefolytatta, a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen értékelte, és a tényállást helyesen állapította meg. Az ítéltábla az abból levont jogi következtetésével és a meghozott döntéssel is teljes egészében egyetértett, annak indokait - a fellebbezésben foglaltakra tekintettel - mindössze az alábbiakkal egészíti ki.

A felek között a történeti tényállás tekintetében már az elsőfokú eljárás során sem volt vita és a megállapított tényállást a felperesek a fellebbezésükben sem kifogásolták. Így tehát a másodfokú bíróságnak kizárólag abban a jogkérdésben kellett állást foglalnia, hogy az alperes magatartása kimerítette-e a Ptk. 2:45. §-ának (2) bekezdésében írt jóhírnév sértés törvényi tényállását. A hivatkozott törvényi tényállás az adott esetben akkor valósulhatott volna meg, ha az alperes a cikksorozatban a felperesekre vonatkozó, őket sértő, valótlan tényt állított, illetőleg híresztelt, vagy való tényt hamis színben tüntetett volna fel. A jóhírnév sérelmét ugyanis csak a valóságnak nem megfelelő tényközlések valósíthatják meg. Az értékítélet, a bírálat, az akaratnyilvánítás, az óhajok kifejezése csak akkor minősülhet a hírnév megsértéseként, ha legalább burkoltan tényállítást tartalmaz. Ennek hiányában a közlés természetesen lehet becsületsértő vagy az emberi méltóságot sértő, de a perbeli esetben ennek nem volt jelentősége, mert a felperesek módosított keresetüket kizárólag a Ptk. 2:45. §-ának (2) bekezdésére, azaz jóhírnevük megsértésére alapították és becsületsértésre nem hivatkoztak. Így tehát a másodfokú bíróságnak csak azt kellett vizsgálnia, hogy a felperesek által sérelmezett közlések tényállítások-e, valótlanok-e, a felperesekre vonatkoznak-e, és sértők-e rájuk nézve.

A sajtóközlések, illetőleg bármilyen más, nagyobb terjedelmű szöveg közzététele útján elkövetett jóhírnév sértések esetén, bár - az alapvetően a sajtó-helyreigazításokra kidolgozott, de a bírói gyakorlatban a személyiségi jogsértés iránti perekre is alkalmazott PK 12. számú állásfoglalás szerint - a közleményt a maga egészében, összefüggéseit szem előtt tartva kell vizsgálni és értékelni, de kiemelt jelentősége van annak, hogy a felperes az olykor nagy terjedelmű újságcikkeknek pontosan mely részeit, mely szavait, kifejezéseit, szókapcsolatait, mondatait sérelmezi. A gyakorlatban ugyanis - bár ez elvileg nem elképzelhetetlen - nem nagyon van arra példa, hogy egy újságcikk minden szava valótlan legyen. Elengedhetetlen ezért a kifogásolt részek pontos meghatározása, már csak a bíróság a Pp. 3. §-ának (2) és 213. §-ának (1) bekezdéséből, illetőleg 215. §-ából következő kereseti kérelemhez kötöttsége miatt is. A bíróság a szövegnek csak azon részei vonatkozásában vizsgálhatja - természetesen a PK 12. számú állásfoglalás figyelembevételével - a törvényi feltételek meglétét, amelyeket a felperes megjelöl a keresetlevelében a Pp. 121. §-ának (1) bekezdés c) pontja alapján. De a sérelmezett részeket nemcsak a félnek kell pontosan meghatároznia, hanem az évtizedek óta szilárd és töretlen bírói gyakorlatnak megfelelően a bíróságnak is ismertetnie kell azokat ítéletének indokolásában a kereset tartalmának rögzítésekor. Észlelte azonban az ítéltábla, hogy ennek ellenére az elsőfokú bíróság ítéletében a kereseti kérelem ismertetésekor nem adta vissza kellő részletességgel a felperesek kereseti kérelmét. Ezt nem pótolja az sem, hogy az általa megállapított tényállásban vastagon szedéssel megjelölte a cikkeknek a felperesek által sérelmezett kitételeit. Mindezt a másodfokú bíróság akként korrigálta, hogy ítéletében részletesen rögzítette a felperesek által kifogásolt közléseket és azokat a könnyebb beazonosíthatóság érdekében egyedi jelzéssel látta el.

Az I/a. jelű közlés esetében tévesen hivatkozott az I. rendű felperes arra, hogy a „hétpróbás svindlis” kifejezés tényállítás lenne. Ez egyértelműen az I. rendű felperes korábbi gazdasági tevékenysége, a hozzá kapcsolódó ügyek, társadalmi-gazdasági kapcsolatrendszere, illetőleg a perbeli projekt körülményei és végeredménye vonatkozásában a cikkekben közölt - és felperesek által egyébként a keresetben nem vitatott - tényekből levont következtetés, értékítélet volt a szerző részéről. Ugyanis sem a hétpróbás, sem pedig a svindlis fogalom tekintetében nem folytatható le bizonyítás.

Helyesen jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy ugyanígy értékítélet az is, hogy egy adott helyszínen sötét van-e vagy sem (I/a., I/c. és IV. közlés). A „sötét” kifejezés ugyanis nem kellően objektív kategória ahhoz, hogy bizonyítást lehessen rá vezetni. A szerző ezt az értékítéletet azon a felperesek által kétségbe nem volt tények alapján alakította ki, hogy a felújítást követően a városban kisebb tüntetés volt a lakosok részéről az éjszakai látási viszonyok romlása miatt, az esti órákban rendőrök kísérték át a zebrán a gyalogosokat, a polgármester pedig megígérte, hogy a zebrák környékén kicserélik a lámpákat.

Az I/e. jelű közlés forrásként a szerző más híradásokra hivatkozik, tehát az a törvény szerint híresztelésnek minősülhet, de mindössze annyit tartalmaz, hogy az állami erdészetek közelebről meg nem határozott vállalkozóknak 500 millió forintot fizettek ki és e pénzeknek nincs nyoma. A mondatnak nem adható olyan értelmezés, hogy ezzel a szerző bűncselekmény elkövetésével vádolta volna az I. rendű felperest, hiszen az nem is rá vonatkozik. A cikk nem állítja ugyanis, hogy a kifizetésből a felperesek részesültek volna. A második fordulat pedig, hogy a pénznek azóta nincs nyoma, mindössze annyit fejez ki, hogy a kifizetés megtörtént, az ígért számítógépes program azonban nem készült el, a projekt kudarcba fulladt, de a közelebről meg nem nevezett vállalkozók nem fizették vissza a pénzt. E tényeket pedig a felperesek sem vonták kétségbe, a felszámolási eljárás szabályszerűsége pedig nem cáfolja azokat.

Az I/f. jelű közlésnek az első mondatrésze nem a felperesekre, hanem a közbeszerzést kiíró önkormányzatra vonatkozik. Ezt fellebbezésük indokolásában lényegében a felperesek is elismerik, mert maguk is azt írják, hogy az önkormányzat írta ki az I. rendű felperes cégére a pályázatot (6. oldal, második cím). E tekintetben tehát bizonyosan alaptalan a felperesek keresete. Az pedig, hogy indukciós technológiával működő lámpákat kizárólag az I. rendű felperes cége forgalmazott **M.-on**, ugyan az I. rendű felperesre vonatkozó tényközlés, azonban semmilyen tekintetben nem sértő.

Az I. rendű felperes által sérelmezett II/b. jelű közlés simlis vállalkozó fordulata egyértelműen értékítélet, jóhírnévsértést tehát esetlegesen sértő vagy bántó jellege ellenére nem alapozhat meg. Az, hogy a pályázat megírását az I. rendű felperes a polgármesteri hivatalból koordinálta a szerző következtetése, melyet abból vont le, hogy forrásainak felperesek által kétségbe nem vont előadása szerint 2012-2013 körül az I. rendű felperes rendszeresen megfordult a polgármesteri hivatalban, a polgármester, illetőleg a jegyző környezetében. Az I. rendű felperes ekkor még nem volt tulajdonosa a II. rendű felperesnek, sőt mi több, ahhoz - a jelenlegi tudásunk szerint - semmi köze sem volt. A közbeszerzési pályázat pedig még ki sem volt írva, nemhogy a II. rendű felperes azt elnyerte volna. A felperesek ugyanakkor semmilyen elfogadható magyarázattal nem tudtak szolgálni arra, hogy a ... megyében élő, **B.-en** tevékenykedő I. rendű felperesnek mi más dolga lett volna **...ban**, hanem az, hogy segítséget nyújtson az önkormányzatnak a közvilágítás korszerűsítését célzó ... pályázaton való sikeres részvételben. Nem volt alaptalan tehát az a szerzői következtetés, hogy a felperes közreműködött az önkormányzat pályázatának megírásában. Ezen túlmenően ez egy tényekből, tényre való következtetés, ami önmagában semmilyen módon nem sérti a felperes jóhírnevét. Az ugyanis nem ütközik semmilyen jogszabályba, hogy valaki egy önkormányzatnak bármilyen módon

segítséget nyújtson a köz érdekében. Kérdéseket mindössze akkor vet fel, ha - mint ahogyan az a perbeli esetben is történt - a segítségnyújtó személy később megvásárol egy olyan céget, amely a közreműködésével elkészített sikeres ... pályázat alapján kiírt önkormányzati közbeszerzési eljárásban 255 millió forintos megrendelés nyertese lesz. Az a közlés, hogy a közbeszerzési eljárás a felperesekre volt szabva, nyilvánvalóan nem rájuk, hanem a közbeszerzési eljárást kiíró, azt „rájuk szabó” önkormányzatra vonatkozik, így tehát a felperesi igényeket nem alapozhatja meg. Az pedig, hogy negyedjére nyert a közbeszerzési eljáráson a II. rendű felperes, a szerző által beszerzett jegyzőkönyvvvel bizonyított valós tényközlés, tehát jogszerű.

A II/c. jelű közlés a II. rendű felperes mögött álló hétpróbás svindlisnek minősíti az I. rendű felperest, ami - a I/a. jelű közléssel kapcsolatban kifejtettek szerint - az I. rendű felperesről alkotott értékítélet. Az, hogy a II/d. jelű közlés szerint az I. rendű felperesnek üzleti kapcsolatai voltak **Gy. F.-el**, illetőleg jó kapcsolatai vannak a jelenlegi ... **kabinet** felé, ugyan tényközlés, azonban semmilyen negatív tartalmat nem hordoz. Az pedig, hogy utóbbi kapcsolatai hozzásegítették a közbeszerzés elnyeréséhez nem rá, hanem a közelebbről meg nem nevezett kapcsolataira vonatkozik, a felperesek igényét tehát nem alapozhatja meg.

A III/a. jelű közlés, melyben a közvilágítási felújítást közvilágítási mutyinak minősíti a szerző, nem tényközlés, hanem értékítélet. A mutyi szó tekintetében ugyanis a felperesek által is hivatkozott bizonyíthatósági teszt negatív eredményt ad. Az tény, hogy ennek az eljárásnak a III/b. jelű közlésnek megfelelően a főszereplője az I. rendű felperes volt, hiszen a fentiek szerint mind az ... pályázat előkészítésében, később pedig tulajdonosként a közbeszerzési projekt technikai megvalósításában is részt vett. A III/c. jelű közlés vonatkozásában pedig a II/d. jelű közlés kapcsán kifejtettek irányadók. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy ez utóbbi nem is kijelentő, hanem feltételes módban van megfogalmazva. A IV. sorszámú közlés egy frappáns írói eszköz, egy metafora, amely mindössze annyit akar kifejezni, hogy az I. rendű felpereshez köthető események, a ...hoz hasonló eredménnyel zajlottak E.-ben is. A ... kókler megfogalmazás pedig egyértelműen értékítélet, nem pedig tényközlés, mert a bizonyíthatósági teszt itt is negatív eredményt hozna.

A II. rendű felperes által sérelmezett I/b. jelű közlés tekintetében arra mutat rá a másodfokú bíróság, hogy a mutyi gyanús kifejezés a II. rendű felperes értelmezésével ellentétben nem utal egyértelműen arra, hogy korrupciós bűncselekmény történt volna. A köznyelvi értelemben ez mindössze azt fejezi ki, hogy valamiféle homály, bizonytalanság, gyanú lengi be a szereplőket és a történeteket. Ez pedig a felperesek által kétségbe nem vont tények alapján az adott esetben egyértelműnek tűnik. Az I/c. jelű közlés az I/a. jelű közléshez hasonlóan a város korszerűsítés után kialakult fényviszonyaira vonatkozó értékítélet nem objektív kategória, amely tekintetében bizonyítás nem lenne lefolytatható. Így tehát jóhírnévsértést nem alapozhat meg. A I/d. jelű közlésben írtak pedig a cégnyilvántartásból ellenőrizhető és igazolt, illetőleg az adóhatóság adataival alátámasztható tényközlések, amelyek a II. rendű felperes álláspontjával ellentétben még csak indirekt módon sem utalnak arra, hogy a történetek bármilyen módon törvénytelenek lennének. Csupán azt fejezik ki, hogy a történet szokatlan, furcsa, illetőleg gyanús. Ez pedig az egész történet ismeretében így is van. A II. cikk címe, vagyis a II/a. jelű közlés, amely mutyinak minősíti a projektet, a korábban kifejtettek szerint szintén pusztán - igaz kétségtelenül negatív tartalmú - értékítélet, vélemény, amely még indirekt módon sem tekinthető tényközlésnek. Mindezekre tekintettel tehát megalapozottan jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy a felperesek jóhírnevét az alperes nem sértette, ezért helyesen utasította el keresetüket.

A fővárosi ítéletért a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet, az indokolás fentiek szerinti kiegészítése mellett helybenhagyta.

A felperesek tehát eredménytelenül fellebbeztek, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján perköltséget is kötelesek fizetni az alperesnek, melynek összegét a másodfokú bíróság a költségrendelet 3. §-ának (2) bekezdés a) pontja és (6) bekezdése alapján arra is figyelemmel határozta meg, hogy az alperes írásbeli fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő és jogi képviselője nem tartozik áfa-körbe. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 62. §-ának (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyi illetékfeljegyzési jogos perben a felperesek által le nem rótt, 320.000, illetőleg 160.000 forint fellebbezési illetéket az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése és a költségmentességnek a bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján a felperesek kötelesek külön felhívásra megfizetni az államnak.

Budapest, 2019. október 15.

. Lukács Zsuzsanna s. k.
a tanács elnöke

. Örkényi László s. k. előadó bíró. Kollár Zoltán s. k.
bíró